

THE ONLY SLO-
VENIAN DAILY
BETWEEN NEW
YORK & CHICAGO
THE BEST ME-
DIUM TO REACH
180.000 SLOVENI-
ANS IN U. S., CA-
NADA AND SO.
AMERICA.

ENAKOPRAVNOST

SLOVENIAN-EQUALITY-DAILY

NEODVIŠEN DNEVNIK ZASTOPAJOČ INTERESE SLOVENSKEGA DELAVSTVA

"WE PLEDGE
ALLEGIANCE TO
OUR FLAG AND
TO THE REPUB-
LIC FOR WHICH
IT STANDS: ONE
NATION INDIVIS-
IBLE WITH LI-
BERTY AND JU-
STICE FOR ALL."

VOLUME III. — LETO III.

CLEVELAND, O., V TOREK, (TUESDAY) JULY 27th, 1920

ST. 176 (NO.)

Single Copy 3c

Entered as Second Class Matter April 29th, 1918, at the Post Office at Cleveland, O. under the Act of Congress of March 3rd, 1879.

Posamezna številka 3c

Published and distributed under permit (No. 723) author by the Act of October 6, 1917, on file at the Post Office of Cleveland, O. By order of the President, A. S. Burleson Postmaster, General.

Ponudili so mu visli- ce, toda on je prost.

Se pred onem tednom smo poročali, da so prišli v mesto nekoga brivca, ki je bil zelo podoben nekemu Dixu iz Birminghama, ki je pred petnajstimi leti ušel iz zapora, ko bi imel biti obesen v par dneh radi umora nekoga spremljevalca pocestne železnice. Ta človek se je pisal James George, star 42 let, in živi na 2265, vzhodna 49. cesta.

George so peljali v zapor, kjer je ostal en teden. Povedali so mu, zakaj so ga prijeli, in takorekoč ponudili vislice, ker je bil podoben tistemu, ki jim je ušel pred petnajstimi leti. George se je zdel tako neljuba ponudba skoro razžaljen, pa je molčal. Prišel je na preiskavo, a tam so ga našli, da on ni tisti, katerega iščejo. Si- cer je podoben onemu morilcu, toda nima tistih znakov, po katerih bi se ga lahko zaznamo- valo.

Včeraj popoldne so mu prišli povedati, da je oprosten. Baš je del je svoje jetniško kosilce. Pa jim je dejal: "Jaz sem čakal ves teden, vi pa počakajte se- danj mene, da se najem, če baš vem, da ste mi prišli povedati, da sem prost."

Tako je bil George rešen vislice.

POSVETOVANJE ZA KON- ZERVIRANJE NARAVNEGA PLINA.

Posebni odsek clevelandске mestne zbornice, ki se bavi s plinovnim vprašanjem deluje na črtu, da pošlje v sredo v Pittsburgh zastopnike na konfe- renco pennsylvanske komisije za javno službo, na kateri se bo sestavil načrt, po katerem se upa doseči večje varčevanje naravnega plina v treh držav- ti, i. Ohijsi, Pennsylvaniji in pa West Virginiji.

Ta načrt za varčevanje plina sta najprej priporočala pitts- burška mestna svetovalec C. K. Robinson in G. N. Monroe.

Sedaj se govori o več nači- nih, o katerih se misli, da bodo pospešili varčevanje s plinom; glavni so sledeči štirje:

Ustanovila naj bi se poseb- na plačilna lestevica, ki bi do- ločala, da bi odjemalci, ki rabi- jo preko gotove količine narav- nega plina, morali plačati viš- jo ceno.

Drugi načrt je, da naj bi se ra- čunalo za plin pozimi več kot na poletni. Misli se, da bi se na ta način privedlo ljudi, da bi ne rabili plina toliko za gor- loto, kot ga dosedaj.

Nekateri tudi predlagajo, da naj bi se naravni plin odvzelo vsem tovarnam.

Cetrni načrt pa je, da bi se uvedlo modernejšo plinovno na- pravo ter s tem prihranilo ve- liko plina.

To so načrti, o katerih bo govorila konferenca v Pitts- burgu. Sliši se, da bo ta kon- ferenca morda sklicala še eno sejo, na kateri naj bi bila za- stopana vsa mesta omenjenih treh držav, ki pozimi trpijo po- tnežanje naravnega plina.

Propast Lige poma- ga komunizmu.

Moskva, 26. julija. — Sov- jetski ministerski predsednik Nikolaj Lenin, je govoreč pri- otvoril zborovanja tretje in- ternacionale v pondeljek izja- vil, da neuspehi lige narodov pri poravnanju in združevanju interesov kapitalističnih vlad tvorijo najvažnejši faktor, ki deluje v prid tretje internacio- nale, katere naloga je zasnova- ti in organizirati svetovno re- volucijo.

Po Leninovem nagovoru, v katerem je med drugim izjavil, da svetovnemu kapitalistične- mu sistemu preti polom, je zborovanje sprejelo resolucijo, v katerih se pozivlja delavce vseh narodnosti, da upostavijo ekonomsko blokado proti Polj- ski.

Lenin je opozoril na dejstvo, da celo v deželah, kjer je po- ložaj še kolikor toliko ugoden, kot na primer v Ameriki, Angliji in Japonski, je cena živ- ljenskim potrebščinam razme- roma veliko bolj poskočila kot pa plače, ter je dodal, da oni, ki imajo korist od tega, so po vseh deželah samo majhen del vsega prebivalstva.

Polom kapitalističnemu siste- mu grozi vsled tega, je dejal Lenin, ker je v nekaterih deže- lah nemogoče poravnati vojne zadolženosti brez ekonomičnega propada in ker je rekonstruk- cija pod kapitalističnim reži- mom popolnoma brezupna.

Lenin se je dotaknil tudi de- portacij, katere je odredila vla- da Združenih držav, ter je de- jal, da deportacija 500 komuni- stov iz Amerike ne bo pomagala kapitalističnemu režimu, ko se je stiska v delavskih vrstah začela večati in ko se kapitali- sti še vedno redijo na račun delavstva.

Lenin je omenil tudi spor, katerega je povzročila Turčija ter je dejal, da je Liga narodov v tem slučaju olajšala delo ko- munistične internacionale.

KDO BO TRGOVAL Z RUSIJO?

Berlin, 26. julija. — Nekate- ri nemški uradniki že dvomlji- vo gledajo na to, kdo bo sploh trgoval z Rusijo, kajti nekateri avtoritetni ekonomski vidijo zlate čase v novi Rusiji in vidijo le- po priložnost za Nemčijo.

Nemčija sama se počuti, da stoji na zelo stratezičnem pro- storu, in lahko je, da dobi naj- boljše del ruske trgovine v roke Nemčija sama. Nemčija celo upa, da ona zna tekrovati z Anglijo, Francijo in Ameriko na tem polju ter odnesti smetano tega trgovanja.

Značilno je tudi to, da je Ru- sija že poslala v Berlin svojega nekakšnega zastopnika, ki pa je prišel v Berlin le kot plot ne- ugodnega zborovanja trgovin- skega ministra Krasina, ki je bil v Londonu. Ta zastopnik študira razmere in išče polja, v katerem naj bi Rusija pričela trgovino v tujih državah.

Toda nemški trgovci so mne- nja, da se bodo v kratkem od- prla pota in da se bodo odprla plodnosa polja z zunanjim svetom.

Potres v Los Angeles

Los Angeles, 26. julija. — Danes so se v Los Angelesu zo- pet pojavili potresni sunki. Pr- vi sunek je prišel ob 4:12 zjut- raj, kateremu je sledil drugi ob 4:14.

Policijska poročila od zgodaj danes zjutraj pravijo, da tres- ljaji niso tvorili nikake nevar- nosti. Toda vseeno je veliko ljudi bežalo iz hiš v nočnih ob- lekah in nastala je majhna konfuzija.

To je zopet nov potresni slu- čaj, kakoršne se je čutilo zad- nje tedne v Los Angelesu in po drugih californijskih mestih. Najresnejši je bil še potres v Inglewoodu, blizu Los Angele- sa, kjer je napravil dosti ško- de.

Stirje potresni sunki so bili občutljivi v petek in soboto v Fall River Valley, 80 milj se- verozapadno od Reddinga, Cal.

Redding je blizu Sacramen- to in v obližju gore Lassen. Splošno mnenje je, da povzro- ča te tresljaje ta gora, ki je vulkanična.

**ZGODOVINSKA LADJA SE
BO POTOPILA PRI STREL-
NIH VAJAH.**

Washington, 26. julija. — Znamenita vojna ladja "Iowa", ki je igrala ne malo važno vlo- go pri uničenju Cevera-ove mornarice pri Santiagu, se pri- pravlja za enega najbolj iz- rednih poizkusov pri tarčnem streljanju.

Spustilo se jo bo brez mošt- va, toda s svojo lastno paro in pod kontrolo radija, najbrže iz kakšnega pomorskega zrako- plo, in potem bo stara morska bojovnica izpostavljena strelom iz velikih topov atlantiških su- perrednavtov. Te strelne va- je se bodo vršile proti koncu letošnjega poletja v Chesapeake zalivu. To bo prvi slučaj, ko bodo ameriška mornarica ra- bila resnično ladjo za tarčo pri streljanju.

Dva parna kotla na "Iowi", ki se kurita z premogom, se sedaj preurejajeta, tako, da se bodo kurila z oljem in da bo ladja plula tudi brez kake ose- be na njej, potem ko se bo na- pravilo ožen in bodo stroji za- čeli delovati.

Pričakuje se, da bo ta izred- ni način dal mornarjem atlan- tiškega brodovja priliko, da preizkušajo svojo zmožnost pod pogoji, ki bodo zelo slični voj- nim. Tekom streljanja se bo- de vrglo okrog "Iowe" oblake dima in tek ladje se bo kontro- liralo brezličnim potom iz zrako- plova, vsled česar se bo tudi strelna razdalja vedno menjala in se bodo morali mornarji tudi tako ravnati.

"Iowa" se je oropalo že vseh topom in veliko vrednostne ko- vine, in prakticiralo se bo na njej, toliko časa, da se bo po- topila in pridružila stari bojni ladji "Texas", ki se jo je svo- ječasno rabilo kot nepremično strelno tarčo.

Tudi staro bojno ladjo "Ohio" se je izročilo posebnemu oddel- ku, da se jo rabi pri eksperimen- tih z brezlično kontrolo.

Dvanajstkrat zadet; skrivnostni umor.

Frank Mesario je stopil sino- č ob osmi uri iz hiše na 1245 Webster cesti. Trije moški so se mu približali, počili so strelji, ki so opozorili Messariovo ženo, ki je delala v kuhinji, da se go- di nekaj nenavadnega pred nje- no hišo. Pohitela je iz hiše ter takoj na prvi pogled videla, kak- o se njen mož bori s tremi na- padalci, ki so ob tistem času že bežali. Oba sta jih pričela za- sledovati, ko so kroglice svigale čez hišo. Kroglice niso iz- grešile svojega cilja, in Frank Messario je vselej, kadar je dobil novo kroglico v telo, obstal za trenutek ter potem nadalje- val pot za napadalci. In prite- tela je še ena kroglica, zadela Franka v srce. Zrudit se je na občestni tlak, in ko je žena pri- hitela do njega, bil je on že — mrtev.

Policija sodi, da je to zarota črne roke. Messario je bil na- paden že 19. majnika nekje na deveti vzhodni cesti. Takrat sta ga napadla dva moška, ki sta pričela streljati na njega. Bil je tudi takrat zadet, toda pre- peljal so ga v bolnišnico, kjer zadobil pomoč in kmalu potem zopet šel na delo.

Zakaj je bil takrat napaden, tega ni povedal. To je bila nje- gova skrivnost. Tudi sinoči ni povedal ne besedice, ampak je umrl, ne da bi izdal njegovo tajnost.

Ko se je vršilo tisto brezob- zirno streljanje, se ni nič gleda- lo na to, kam se strelja. Soseda Mrs. Mary Turner je šla že spat. Kar prižvižga kroglica, ki je poiskala svojo pot v steni, tri inč nad posteljo. Soseda je vstala in šla pogledat, kaj se godi zunaj.

Na mesto je prihitela tudi policija, ki je vzela mrtvega Messario te ga odpeljala v bol- nišnico, kjer so konstatirali, da je mrtev. V mrtvašnici pa so dognali, da je bil dvanajstkrat zadet od krogelj samokresa.

NEOPORABLJIV BISER.

Belgrad, 26. julija. — Baron Pavel Orlov in njegova mati baronesa Orlova sta v Belem- gradu popolnoma zapuščena, če- ravno imata draguljev, ki so vredni več kot pol milijona do- larjev.

Rodbina Orlova ima poleg drugih draguljev tudi znameniti Orlov smragd. Na današnjem svetovnem trgu je vreden naj- manj pol milijona dolarjev. Ta smragd je večji kot takozvani orehovi smargd na Angleškem. Medtem pa dela baronesa kot hišna uslužbenka, da se naredi toliko denarja, da se preživi. Njen sin pa, še mladi fant, nosi rusko uniformo in služi na no- minalno plačo pri ameriskem Rdečem križu kot tolmač.

**OSEMDESET TISOČ JIH
UMRLO ZA LEGARJEM.**

Shanghai, Kitajsko, 26. julija. — Več kot 80.000 izmed 300.000 prebivalstva v mestu Karsno- yask, v Sibiriji, jih je umrlo za vročinsko boleznijo, ker se ni moglo dobiti potrebnih zdravni- kov in zdravil.

Alaska - obljubljena dežela.

Seattle, 26. julija. — Včasih se je ljudem, ki so imeli dovolj rdeče krvi v žilah in podjetno- sti, priporočalo, da gredo na "West" — v zapadne države, kjer jih čaka prilika, da čez- noč postanejo bogati.

Sedaj se je stvar nekoliko predrugačila, kajti tudi zapad- nima več onih ugodnosti, ki jih je nudil svoje čase. Zad- nje čase se je pričelo v Ameri- ki veliko zanimanje za Alasko. Pred nedavnim časom je odšel tjakaj tudi mornariški tajnik Daniels in po pregledu ondod- nih premogovnikov in dežele v splošnem, je podal poziv na mlade Amerikance, v katerem jim priporoča, da gredo v Alas- ko. On pravi:

"Večina ljudi, posebno na vzhodu, je mnenja, da je Alas- ka en sam velik kup ledu, kjer bivajo severni jeleni in kjer se prebivalci vozijo samo s sanmi, v katere so upreženi psi in da je posebno glavni stan- neke osebe, kateremu pravijo otroci sveti Miklavž. Fakt pa je, da taka domnevanja ne nu- dijo prave slike ter resnično ču- dovite zemlje, kjer je vreme nadvse prijetno. Pripovedovalo se nam je, da so zime v Alas- ki mrzle, toda mrzle so tudi v New Yorku.

"Jaz si samo želim, da bi mo- gel prebivalstvo Združenih drž- zav naydahniti z optimizmom, ki smo ga našli v Alaski. Alas- ka ima preobilico vseh reči, ki so potrebne za življenje in po- trebuje samo ene reči, da se jo razvije — odločne mlade ljudi. Alaska potrebuje mlade, može kot stezosledce, ki bodo našli pota v razvito Alasko, ki bo go- tovo prišla.

"Veliki zapad naše dežele je ostal zaprt do časa, ko se je dopolnilo veliko transkontinen- talno železnico. Zgodovina se bo vršila v Alaski tudi, ko bo- do železnice, katere je pričel graditi predsednik Wilson, iz- vršene in ko bo transportacija po vodi dosegla višjo stopnjo, kar omogočuje predloga glede trgovske mornarice, ki je bila sprejeta 1916.

"Resnica je, da leži Alaska daleč na severu, toda resnica je tudi, da sta Norveška in Švedska še dalje proti severu. Norveška in Švedska sta zelo gosto naseljeni in istotako bo tudi v Alaski, ko se razvije v poljedelskem in rudokopnem oziru.

"Ali vam je znano, da v Alaski rastejo celo jagode in žito, šest čevljev visoko. Ribo- lovska industrija se je šele pri- čela. Kapital in podjetnost bo- deta prinesla nezasišeno bo- gasvto samo v tej industriji in poljedelski razvoj bo napra- vil Alasko popolnoma neodvis- no od sveta z ozirom na hrano.

Tako poroča major Charette, ki je bil ujet od boljševikov ter je potem vodja Rdečega križa nadzoroval vsa njegova dela. Sedaj pa se je sklenilo potroši- ti petnajst milijonov dolarjev, da se izčisti Sibirijo te nevarne bolezni.

To je ena slika, kaj se godi v

Premirje se prične 30. julija.

London, 26. julija. — Brez- žična brzjavka, ki prihaja iz Moskve pravi, da so boljševiki povedali Poljakom, da 30. julija lahko prekoračijo poljski mi- rovni poslaniki fronto pri Bara- novič-Brest-Litovsk višinah.

Mirovna pogajanja se bodo pričela v Baranoviči, petinosem- deset milj južozapadno od Minsk, na dan 30. julija, ko se prične tudi premirje med Polj- ski in Rusi.

Na severu bodo držali tako- zvano Lloyd George-ovo omeji- no črto, na jugu aktualno vo- jasko črto, ko pride 30. juli.

Ministerska predsednika Lloyd George in Millerand se snide- ta jutri (to je danes) v Boulogne, kjer se bosta posvetovala glede ruskih mirovnih pogojev, kate- re mislijo zavezniki podati Ru- som na konferenci v Parizu.

Ministrski predsednik Lloyd George je danes tudi povedal v nižji zbornici, da je ruska sov- jetska vlada že poslala angleški vladni odgovor, da se hoče sov- jetska vlada pogajati v Londo- nu z vsemi drugimi sovražnimi državami. Sovjetska vlada je tudi izrazila željo, da se pokit- na to sejo vse druge države, katere naj bi bile zastopane po svojih zastopnikih. Lloyd je povedal, da se je že govorilo z drugimi državami glede te kon- ference.

Lloyd George je tudi pove- dal, da odkar Rusija napoveda- la, da hoče premirje z Poljaki, so Angleži evrgli vsa nasprot- vanja napram ruski trgovski delegaciji v Londonu.

Medtem pa se boljševiki še vedno bojujejo na poljski fron- ti. Po poročilu, ki prihaja iz Moskve, so zavzeli že več vasi na desnem bregu reke Zbruce.

* * *

Varšava, 26. julija. — Litvan- ska vlada je poslala boljševi- kom ultimati, v katerem zahte- va, da naj boljševiška vlada u- makne boljševiške čete iz lit- vanskega ozemlja.

OTROK NAPRODAJ.

New York, 26. julija. — Ta- kole se je glasil oglas v nekem listu:

Mlada vdova proda dve leti in pol staro in ljubko hčerko. De- klacija je irskega potomstva. Po- trebuje se takoj \$250, ker je mati slabega zdravja. Pišete na: Box 91, 2119, 3rd St.

Stem je povedana in zaklju- čena dolga povest, katero bi lahko opisala Katerina McNul- ty, ki je stara še le 29 let, ima lepe črne lase in prijazen obraz. Ko je dala ta oglas v list, je kmalu dobila precej ponudb za svojo lepo hčerko, katere ime je Margareta.

Soprog te zapuščene matere je umrl pred tremi leti. Delala je revica, kakor je pač mogla in premogla, da je preživela dva otroka, Martina in Margareto. Zadnje čase pa se jo je pričela prijemati bolezen, ostala je do- ma, lakota je pritisnila, in bila je edina rešitev: Prodati svoje- ga lastnega otroka, če hoče, da si prihrani zdravje.

To je ena slika, kaj se godi v

Moža še vedno iščejo.

Detroit, 26. julija. — Po vsej Ameriki iščejo moža Eugene Leroy, katerega ženo so našli v kovčku, o čemur smo poročali še včeraj. Aretirali so že v Chicagi nekoga možkega, o ka- terem so mislili, da je mož mr- tve žene, toda policaj Trumbull iz Detroita je povedal, da ni pravi.

Policija je sedaj šla poizve- dovat v Birmingham, kjer hoče pronašiti od Tatuma kaj več o tej ženski. Na njega je bila naslovljena pošiljatev.

Popis Leroya se je danes po- slalo na vse policije v Združe- nih državah. Star je sedaj 23 let, visok, 5' 10" in 10 inčev visok, 145 funtov in je bolj zago.

ALI JE MR. ROBERTS?

Tokio, Japonska, 26. julija. — Japonska je še dežela na sve- tu, kjer je lahko goljufna smrt — to se pravi goljufna smrt, da zunanji ljudje, ki imajo sti- ka z mikadovimi igrami, niti ne vedo, kdaj umre njih glavni mikado.

Toda, ali je mikado mrtev ali je živ. Mislite si, kakor si sa- mi želite. Nobeden zunaj ne ve, če je umrl; kdo pa resnično? Toda so uradniki, ki imajo tes- no zvezo s palačo mikadovo in ti pa molčijo.

Mnogo je tukaj Japoncev in tujecev, ki več ne verjamejo ur- adnemu poročilu, v katerem se je dejalo, da je mikado še živ.

Pred kratkim je prišel mika- do domov iz dežele, kjer ima svoja posestva. Človek, v ka- terega ima tamkajšnji ameriški poročevalec zelo veliko zaupa- nje, je bil navzoč, ko je vlak pripeljal na postajo. On pravi sledeče: "Stal sem le 50 čevl-jev od prostora, kjer se je na- hajal mikado. Na vsaki strani japonskega vladarja sta sta- la po dva strežnika, ki sta ga opirala. Ti so ga tudi nesli v kočijo, ki je čakala nanj ne da- leč preč od železniškega voza. Mikadove noge so se vlekale po tleh, in jih najbrže ni rabil pri- hoji. Njegova glava je bila po- vešena na stran, ko je bil nje- gov obraz blede kot smrt."

Na Japonskem je že taka na- vada, da član vladarske rodovi- ne umrje pač takrat, kadar je primeren čas za to. Tudi to jim je znano na Japonskem, da člani vladarske rodovine morejo in morajo umreti le v vladarski palači, tam v Tokio. Navada je že ta, da se truplo, v slučaju smrti kje na deželi, prepelje v palačo brez vsakih ceremonij. Ko pa je v palači že vse priprav- ljeno, takrat pa se naznani "u- radna" smrt. Včasih med na- ravno smrtjo in "uradno" smr- tjo poteče več tednov.

Ce je vladar mrtev alj kadar on umrje, se smrt toliko časa ne naznani, dokler se ne vidi, da bi taka smrt preveč ne raz- burila industrijalne in politične kroge.

Ameriki po velikih mestih. Ka- kor velika je tukaj bogatija ka- pitalističnih parasitov, tako ve- lika je revščina delavnih ljudi. — In kje je rešitev?

"Enakopravnost"

IZHAJA VSAK DAN IZVZEMŠI NEDELJ IN PRAZNIKOV

ISSUED EVERY DAY EXCEPT SUNDAYS AND HOLIDAYS

Owned and Published by
THE AMERICAN-JUGOSLAV PRINTING & PUBLISHING CO.
Business Place of the Corporation. 6418 ST. CLAIR AVE.

SUBSCRIPTION RATES:

By Carrier 1 year \$5.50, 6 mo. \$3.00, 3 mo. \$2.00
Cleveland, Collinwood, Newburgh by mail..... 1 year \$6.00, 6 mo. \$3.50
3 mo. \$2.00.

United States 1 year \$4.50, 6 mo. \$2.75, 3 mo. \$2.00
Europe and Canada 1 year \$7.00, 6 mo. \$4.00
POSAMEZNA STEVILKA 3c SINGLE COPY, 3c

Lastele in izdaja ga

Ameriško-Jugoslavanska Tiskovna Družba.

6418 ST. CLAIR AVE. Princeton 551. 6418 ST. CLAIR AVE.

Za vsebino oglasov ni odgovorno ne uredništvo, ne upravnništvo.

CLEVELAND, O., V TOREK, (TUESDAY) JULY 27th, 1920

104

TURKI V EVROPI.

"Turek je nezmožen, da bi vladal drugim narodom. Turek ni naredil niti med kristjani niti muslimani nič drugega, kot da je razdejal to, kar so dotični narodi sezidali. Nikoli ni mogel gojiti tega, kar je zadel v vojni." To je bil zavezniški odgovor, ko so se Turki pritožili v Parizu meseca junija, 1919.

Nad štiri stoletja je držala okupacijska turška armada jugovzhodno Evropo. Gospodarila je z ognjem in mečem, z goljufijo in nasilnostjo. Ta okupacija je odgovorna, da je Balkan tako slaborazvit, kar se tiče trgovine, industrije in medsebojnega občevarjanja. Toda ljudje ne spoznavajo tega niti sedaj, da še danes kliče muzej "pravoverne" k molitvi raz sarajevskega minareta, in da je petdeset let nazaj še okupirala turška armada Belgrad in Sofijo. Navzlic temu je težko pritrčiti nekaterim ljudem, ki pravijo, da so Srbi, Bulgari, Grki in Albanci brez narodne kulture, brez političnih ustanov, brez narodne proci in tradicij, brez zgodovine. Ljudje, ki jih ne priznajo, rabijo besedo "seda", čeravno mislijo, da bo pred svetovno vojsko. Zgodilo se je ravno tako. Če bi ti narodi ne bili imeli narodnih tradicij, narodne zavesti, bi ne bili nikdar preživeli strašne bole, ko so ječali pod turškim jarmom, ki jih je guli od črne do mraka, od mraka do dne. Morda lahko razložimo, da so spali, a spali tako, kot spi človek, ki ga tlačijo, in se bo prej alislej prebudil in se otrese. Se se bomo vračali po postelji, ali v glavi se mu že dani, da se zaveda, kaj ga tlačijo, in ravno tej zavesti so mu Turki danes zahvaliti, da so se osvobodili balkanskega jarma.

Navaden človek se najbolje informira o turški zgodovini, ki je bila pisana, dokler so gospodovali sultani in pa po mirovnem pogoju, ki so ga sklenili v Karlovcu 1698. V petnajstem stoletju so turške armade preplavljale Benečijo in dosegle Piavo, in napadle Apulijo in vzele Oranto. Pod vlado sultana Sulejmana Velikega, prijatelja francoskega kralja Franca I., so turški admirali ropali ne samo ob obrežju Italije in Španske, ampak tudi na Irskem in Francoskem. Zgodovinarji vedo vse to, toda navadnemu človeku je to neznano. Zgodovinarji so mnjenja, da se imajo Turki zahvaliti samo izvršni vojaški organizaciji, ki je pomogla sultanu, da je gospodaril tujim narodom stoletja. Vzrok propa-

da je bil "bakši", ki jih je na vse zadnje pripeljal v pogubo. Sempatja se poroča o kaki baremski prekuciji, katero so povzročile favoritke in ljubljene mogočnega padisaha in katere so stale glavo marsikateremu velikašu, ker njegova akcija ni bila po volji kakšni Fatimi itd.

Ko čitatelj prebere zgodovino do leta 1774, dospe do bolj znane stvarine. Večina pisateljev turške zgodovine se ne strinja drug z drugim. Mr. Allen, na primer, se drži popolnoma nepristransko, kar se tiče raznih spornih točk med Srbi, Bulgari, Grki Rumunci in "Macedonci". Kdo so bili Macedonci ne omenja natančno. Nemške namere v vzhodni Aziji in pa v Mali Aziji so dobro pisane, toda vsak, kateremu je znano, koliko se je prizadevala Avstro-Ogrska, bo videl, da Mr. Allen tega dejstva ni zadovoljivo povdaril. Nobena evropska sila ni mogla zadržati, da ne bi bila vtaknila pristov v balkansko potnico. Napoleon, Stradford de Redcliffe, general Ignatiev, grofa Andrassy in Aerenthal, so vsi pospeševali dozdevne interese, interese svojih držav in gledali na to, da je Turek še malo dalje časa ostal v Evropi. Velike stvari so pričakovali od mlado-turške revolucije leta 1908, toda pozneje se je izkazalo, da so bile te reforme le na papirju, v resnici je pa Turek ostal le Turek in guli nadalje svoje "krščansko-pasje" podanike. Pot je bila odprta za von Bibersteina in Von der Goltza, da sta prinesla popolno propast Turkom in pa sultanu Abdul Hamidu, ki je nazival bivšega kazerja svojega največjega prijatelja.

Lord Bryce je svaril svet, da mora Turek ven iz Evrope in da mora turška vlada v katerikoli obliki izginiti iz krajev, kjer niso Turki sami naseljeni. Turško gospodarstvo bi bilo lahko že izginilo iz Evrope, ko se je dokončal balkanski pretep 1912, a se ni moglo, ker velesile niso zamogle zapopasti, kdo naj bi imel vse te kraje pod seboj. Ravno iste spletke velesil drže še danes Turka v Carigradu. Toda vladar, ki ne more ustaviti svojih generalov, da ne bi masakrirali kristjanov, ne more dolgo ostati v svoji palači ob Zlatem Rogu, pa naj sklenejo konferenco v Spa, kar hočejo. Čez nekaj let bo ruski stric zavzel svoje mesto med ostalimi narodi, vzel v roke "ta vel'ko pal'co" in švrk; pa jo bo Turčin pobrisal tja, odkoder ga je prinesel "kismet", čeprav zavezniški sleparji, ki se vozijo okrog po konferencah in govorijo pri polnih časih šampanjca, tega ne bodo radi videli. Takrat bo zopet eksplodiral hotel, katerega so zavezniški "diplomati" tako dobro zmašili skupaj, in "podrtija in smrad bosta takrat velika." — Po "Nation".

Dardanella.

Včasih človek naleti v kakem podlistku na povest, ki se glasi kot bi jo bil kdo pobral iz ti-soč in ena noč. Tako povest se najraje suče okrog kega pisatelja, pesnika ali pa glasbenika. Plačajo ga vedno v zlatu, o takele približno \$250.000 letno, ali pa še več. Ljudje se čudijo in vprašujejo, kje je fant pobral možgane. Seveda, stvar je prazna bajka, ki se lepo sliši, kot je pač navada z vsemi bajkami. Lep princ, lepa princesa, zaklet grad, zaobljuba, mal napor od strani so-

rodnikov in srečna rešitev, pa je stvar pri kraju, no, — ne še, ker potem oba živita skupaj srečno in veselo in se veselita nad otroci do tretjega in včasih do četrtega rodu; taki ljudje so, veste, hudo trdoživi.

Včasih se pa res kaj takega pripeti v današnjem veku. Nekaj let nazaj sta spisala Raymond Hubbel in John L. Golden pesem "Poor Butterfly", za katero je dobil založnik več kot pol milijona in oba pesnika sta potegnila svotico \$100.000. Zadnje leto se je zgodilo, da so tri osebe napisale "I'm forever blowing bubbles", za katero

jim je založnik plačal \$10.000, nakar je založnik spravil pod streho svojega žepa skoro desetkratno žetev.

Letos je bila izdana nova pesem, katero se sliši v vsakem restavrantu, kjer imajo gramofon ali v gledališču, kjer jo igra orkester, kadar zmanjka Schubertovih valčkov ali pa kadar se ljudje naveličajo poslušati Wagnerjevo "Poročno koračnico", ker pri tej se ljudem včasih zbuja tužni spomini, spomini "neizdanih uric" in uric, med tem ko se samcem zdi, kot bi jih kdo tolkal po ušesih s kolom, oziroma da že slišijo mrtvaško koračnico svobode, sreče in samske zadovoljnosti. — Ni še dolgo časa, ko je pisec teh vrst sedel med drugimi so-tovariši samci, ko je igral eden izmed najboljših glasbenikov v Clevelandu Lohengrinovo koračnico in za zaslugo žel prešeren samski smeh, smeh, katerega so zmogli samo še samci in pa tisti, k is "slamnatih vdovci", bogme da. —

Toda oprostite, če sem posvetil Wagnerjevi koračnici preveč prostora, omenil sem jo le zato, ker največkrat sledi "Dardanelli".

Pride fant v dvorano, kjer sliši dobro godbo, se zasuje parkrat po parketu, "čudno gine mu srce", ko sliši igrati tole lepo pesem, z roko se oklene bolj in bolj ljubke plesalke, no in potem se kmalu čuje poročna koračnica.

"Dardanella" je bila natisnjena že milijonkrat. Videti pa še ni nobenega konca. Ljudje jo imajo bolj in bolj radi, posebno ženski spol, kateremu posebnost prijia. Sicer ženski ni dosti treba, da prepriča fanta, da je samski stan najbolj nepotrebnost institucija, toda ko vse drugo ne pomaga, tega se poslužijo vseh sredstev, mehaničnih in duševnih, vseh, katere je lepo za videti, sliši in okusiti in ko je zaloga pri koncu, je tudi prepozno, da bi fant zapel ono: "Lahko, lahko noč bi ti jaz voščil", on je že privezan na zakonski križ, amen.

Fred Fisher pravi, da je dobil za "Dardanella" več kot pol milijona. Kar je največje čudo, je, da jo je on kupil za okroglih sto dolarjev. Nekega dne sta prišla v pisarno Mc Carthy and Fisher dva igralca, ki bi bila rada prodala neko melodijo. Poskušala sta jo prodati že večkrat, toda vselej brez uspeha. Toda ko jo je slišal Fred Fisher, ki sam piše note za pesmi, jo je kupil nakrasotice. Jaz sem kar stmel,

in jima dal sto dolarjev. Čez nekaj tednov je sklenil, da jo izda in že se je pripravil, da napiše besede. Toda, kar je bilo najvažnejše, je bilo to, da je moral dati skladbi in pesmi primeren naslov, ker potem je nemogoče, da bi jo kdo drug izmed založnikov s pesmimi prevzel. Skladba se je glasila malo po turško in Fisher je sklenil, da ji bo dal turško ime. On sicer turškega jezika ni nikdar študiral, slišal po je že dosti o Dardanellah, in si je mislil, imenujmo pesem in skladbo Dardanella. Potem je napisal pesmico, kjer govori o dekle, ki biva ob dardanelskem zalivu in čaka, čaka tam na čer, da se bo pripeljal mimo v čolnu mornar in jo odpeljal s seboj v Indijo Koromandijo, kjer sta mir in sreča doma.

Ko je izdal novembra lanskega leta skladbo, je propadel z njo. Nobeden je ni maral kupiti. Ime je bilo lepo, pesem tudi in ravno tako skladba in je bilo treba premeniti samo par skladbenih stavkov in pesem je postala splošno popularna.

Potna črtica.

Anton J. Terbovec.

Ne bom vam razkladal na dolgo in široko o gorskih velikanih, vrhu katerih se večni sneg posmehuje vročini pasjih dni, niti o smrekovih in mecesnovih gozdih, o kristalno čistih gorskih potokih, cvetočem bezgu, jazmina in božjih hrušicah — vse to je ostalo za nami in vsulj smo se iz vlaka v Missouli. Poldrugo uro časa sem imel do prihodnjega vlaka in to sem hotel porabiti, da si ogledam mesto. Človeku tako dobro dene, če se zamore malo sprehoditi po poldnevni vožnji! Od ogledovanja mesta nisem pričakoval mnogo ali nič posebnega. In morda kakih petnajst tisoč prebivalcev, moderno je in snažno, obkroženo na treh straneh s precej visokimi hribi, ki so deloma goli, deloma obrasli s smrečjem in borovjem. Kar pa mi je posebno padlo v oči, je krasota tankajskih žensk. Le nič se ne smeje, govorim čisto resno. Posamezne lepote se sicer vidi v vsakem kraju, a da bi jih bilo toliko v takem malem mestecu, to se redko pripeti. Srečal sem jih par sto, a z mirno vestjo bi jih lahko devetdeset odstotkov prišel med lepe, najmanj petdeset procentov je pa pravih volstov. Velikodušno je svoji ženji odpustil tudi no nezvestobo z motivacijo, da je je Matevž Stebalar gotovo zagovoril. Ko je prišel v Mračno selo, župnik, je bil Boltežar eden najglasnejših med župniki, ki so pozdravljali novega dušnega pastirja. Bil je namreč zelo veren mož, ki mu je bilo v glavo, da bi moral svojo zakonsko srečo deliti s svojim župnikom.

Ako pridete kdaj na zapu in hočete na malem prostoru videti največji šop zapadnih krasotic, zajezdite Northern Pacific železnico in izstopite v Misouli. Zanje v polni me velja znani rek, da so "fine as dandy, sweet as candy."

Ongav Francelj: Pepca, ki bi pa ti naredila, če bi te poljubil?

Ongava Pepca: Prav nič; če bi bila lahko že zadovoljna, bi dobim prvi poljub po dvomesečnem ljubezenskem potovanju.

Kadar nastopi v Ameriki va ženska kot predsednica, rat bo gotovo izdana postavba Vsi, brez izjeme na pokle rojstvo, na plemu in barvo, morajo rabiti naobrazni šek.

Skušnjave Tomaža Krmežljavčka.

Srdito je pogledal župnik doli pod kor, kjer je Krmežljavček sam skrivajoč se za fantj kihal in se usekaval, a že davno več iz potrebe, nego samo še v znanju protesta proti župnikovim besedam. Tako srdito je pogledal Matevž Stebalar, ki je bil spoznal kihelca, da je Boltežarju prirojena mu cagavost pretresla vse kosti in da je hitro spravil svoj modrobarvni robec, ki ga je med pridigo tako predrzno zlorabil, da je pregnal vso ginjenost, ki so jo porajale župnikove besede vsaj pri najzvestejših njegovih ovčicah.

"Toda poslušalci krščanski," je nadaljeval župnik ves zmešan in si otrl zadnje je z največjo težavo izprešane solze, "med vami — eh — ne maram več ostati. Eh, — ne maram! Med ljudmi, kjer se mi je zgodila krivica, taka krivica — eh — ki kriči do neba, kakor ptiček v Arabije puščavi — eh sem se zmotil — kriči do Arabije — eh — ne morem več biti za dušnega pastirja. Ne morem in ne maram. Odpušam od srca vse, kar ste mi storili — eh — a pri vas ne bom več. Zaprošil sem — eh — milostivega kneza in škofa, naj me prestavijo in moja prošnja je bila — eh uslišana. Prestavljen bom in — eh — tudi poviššan. Nemara postanem še korar — eh — ali pa prošt."

Župnik Matevž Stebalar je še precej časa govoril, a nihče ga ni več poslušal. Najsi je tudi s svojim skrbno priučenim govorom dobro utemeljil svoje sklepno naznanilo, da zapusti Mračno selo, vendar ni to naznanilo napravilo pričakovane vtiska. V cerkvi je zavladalo le eno mnenje: župnik le ni tako čist, tedolžen in svet, kakor je zatrdjeval in korar še dolgo

ne bo in prost nikoli. Celo mašo so ljudje polglasno razpravljali o župnikovem odhodu, saj so vsi vedeli, da je prišlo od ordinarijata debelo pismo, po maši pa se je pred cerkvijo vnel glasen in ljut prepir, če pojde župnik prostovoljno iz Mračnega sela ali neprostovoljno.

Ta srdita debata je že dolgo trajala, ko jo je prekinil tenak oster glasek. Mali Tomaž je kakor obseiden poskakoval okrog ljudi, se razposajeno smejal in kažoč na zvonik kričal:

"Kakšne hlače pa ima Cahej? Take hlače, kakor naša mama!"

Prepir je v trenutku ponehal in vsi pogledi so se obrnili na zvonik, kjer so zjutraj še visele Cahejeve hlače predstavljajoče zastavice. Zdaj pa zastavice ni bilo več na zvoniku, na njih mestih pa sta visela dva para barhantastih ženskih hlač, en par rdečih in en par modrovarvanih ženskih hlač. Veter je hlače guggal in prekučeval in jih napihoval tako, da se je dobro razločevalo, da so to hlače telesno jako razvite ženske.

Ljudem je kar sapa zastala in nemo so strmeli na te Cahejeve hlače. Ravno takrat je prišel Matevž Stebalar hudo potrzan zaradi svojega neuspeha iz zakristije. En sam pogled na zvonik mu je pokazal, kako sramoto so mu pripravili njegovi sovražniki. Samo zavpil je kakor bi bil obstrležen in bežal je v župnišče, kakor da so mu za petami vse peklenke pošasti. Za njim pa je donelo tulenje zbrane množice.

Boltežar Krmežljavček je najjasneje pojmlil, da dekanova preiskava in župnikova pridiga nista nič pomagali, da je župnik svojo vojsko izgubil in da zapusti Mračno selo v znamenju barhantastih ženskih hlač, obešenih na zvonik. To je v njegovo cagovito srce vilo toliko poguma, da se je razkoračil sredi trga in si tolkel na prsi ostanke žalosti:

"Pa se je izkazalo, da je v nebeškem protokolu zapisana resnica. Pa je bilo plačano oko za oko in zob za zob. Fajmošter je v levovi jami, jaz sem pa

lev, ali pa krokodil ali pa kamela. Hu-hu-hu!"

Tako je vpil Krmežljavček pred cerkvijo, kajti bil je že na vse zgodaj pijan, kakor ves čas in vsak dan, odkar ga dekan ni hotel zaslišati.

Na žalost razposajencev so ženske hlače visele le malo časa na zvoniku. Prihiti so orožniki in dali hlače odstraniti, ob enem pa začeli natančno izpraševati in poizvedovati, kdo da je hlače razobesil. Najbolj je bil na sumu Boltežar Krmežljavček, ki je veselja kar norel, kakor kak pesnik, ki je dobil dvajset kron predujuma na svoj rokopis, a njegova nedolžnost se je sijajno izkazala še na licu mesta.

K cerkvi je namreč prisopihal davčni eksekutor in je orožnikom in množici sporočil, da se je izgnani frizer Luka Magarac zopet priklatil v Mračno selo in obesil ženske hlače na zvonik, da bi se maščeval nad župnikom.

"Sam mi je to povedal," je hitel pripovedovati eksekutor. "Še pet minut ni tega. V krčmi "Pri treh prestah sem ga dobil, ko je pil žganje. Rekel mi je, naj pozdravim vse tiste može, ki so jim gospod fajmošter preskrbeli ročičke."

"Zakaj ga pa niste prijeli?" je nevoljno vprašal orožniški postajevođa.

"Saj sem ga hotel prijeti," je čemerikal eksekutor, "ko pa je hudič tako močan. Veste, kapo mi je vzel, uradno kapo, in na kolena me je potlačil in fige mi je kazal pod nos, da fige, in jaz sem moral poljubiti njegove fige. Zakaj zagrozil mi je, da mi z britvijo odreže nos in ušesa."

Eksekutor je bil slaboten in starikav človek in zato se orožnika nista čudila, da ga je Luka Magarac tako ugnal v krog rogi. Pustila sta eksekutorja, da je ljudem še dalje razlagal svoje bridke doživljaje z Luko Magaracem in odšla iskat frizerja. Vrnila sta se šele proti večeru, a praznih rok; Luka Magarac je bil srečno odnesel pete. Najbolj sta se tega radovala Boltežar Krmežljavček in mali Tomaž, ki je vzel krepkimi zausnicami svoje matere očitno pripoznaval

in izražal svoje občudovanje za Magaraca in njegov ga junaštva.

Tako je bilo na Cahejevo nedeljo konec srečnega gospodarstva župnika Matevža Stebalara v Mračnem selu. Ne samo premeščen, tudi osmešen je bil, tak osmešen, da so ga zapustili še njegovi najzvestejši pristaši. Še med ljudi se ni več upal in je čez nekaj dni tiho, brez slovesa, v mraku in dežju skrivaj pustil ovčice in odšel na svoje novo mesto.

Njegov odhod je zadal pogumnosti in ošabnosti Neže Krmežljavke smrten udarec. Izgubila je z župnikom tisto oporo, ki ji je omogočala izvrševati ne Krmežljavčevom krutostrahovladu. Postala je kroka in ponižna in je po nekaterih praskah naposled Boltežarjem sklenila kompromis, vsled katerega se odpovedala pravici Krmežljavčeva pretepati, Boltežar pa je dobil pravico, da se sme po poljubnosti opirati vsak dan, izvzemši nedelje in praznike. V Krmežljavčevem zakonu je vsled tega sčasoma zavladal nekaj mir in v Boltežarjevem srcu je nastalo zadovoljstvo. Velikodušno je svoji ženji odpustil tudi no nezvestobo z motivacijo, da je je Matevž Stebalar gotovo zagovoril. Ko je prišel v Mračno selo, župnik, je bil Boltežar eden najglasnejših med župniki, ki so pozdravljali novega dušnega pastirja. Bil je namreč zelo veren mož, ki mu je bilo v glavo, da bi moral svojo zakonsko srečo deliti s svojim župnikom.

Novi župnik, gospod Janez Bradavica, je bil prileten mož. Lužil je že na različnih farah in znal ljudi in njih slabosti. Postopal je povsem drugače kakor njegov prednik. Bil je z moškimi prijazen in z ženskami trd in najraje je govoril o tem, kak trpin je kmet, kako da vse dere in da mu je treba gospodarsko pomagati. Tako si je priljuden dobil zaupanje, in kmalu je v fari zopet zavladalo glasje in se je vse zgodilo, kar je hotel župnik.

(Dalje.)

Najhitreje in najstalneje.

posiljanje denarja v staro domovino je potom čeka (draft). TU-KAJ JE KAR JE POTREBNO:

Mi vam pošljemo ček. To ček pošljete vi naslovljenicu in kadar on ček prejme, gre z njim na dotično banko, kjer dvigne denar. Mi izdajamo čeke na vse večje banke v Jugoslaviji. — Pošljamo denar tudi potom pošte in brzojavno. — Naša cena je vedno najnižja.

Pošljamo denar na bančne uloge na vse hranilnice v Jugoslaviji in vam dobimo vložne knjižice v najkrajšem času.

Prodajamo parobrodne listke vseh parobrodskih družb. Našim potnikom preskrbimo vsa potna izkazila brezplačno. Dobimo vam vašo družino iz starega kraja v Ameriko. Izpolnjujemo vse javne notarske posle kot so: pogodbe, in razvratne druge postavne listine. PRIDITE OSEBNO ALI PIŠITE ZA POJASNILA.

NEMETH STATE BANK

John Nemeth pres.

Glavnica i rezerva preko \$2,000,000.00.

v bančnem posloju 1597 Second Ave. NEW YORK CITY
10 E. 22nd St.

DR. L. E. SIEGELSTEIN

Zdravljenje krvnih in kroničnih bolezni je naša specialiteta. 308 Permanent Bldg. 746 Euclid ave. vogal E. 9th St. Uradne ure v pisarni: od 9. zjutraj do 4. popold. od 7. ure do 8. zvečer. Ob nedeljah od 10. do 12. popoldne.

NAZNANILO

Vsem cenjenim odjemalcem poznane trgovine

ŽUGEL & GODEC, NA GLASS AVE.

naznanjam, da sem prevzel trgovino sam in se za v bodoče rojakom in rojakinjam in starim odjemalcem toplo priporočam se za nadaljno naklonjenost.

Za točno, čisto in hitro postrežbo in za najnižje cene kar se jih more danes zahtevati, vam jamči rojak

BLAŽ GODEC

6303 GLASS AVE.

Nuga-Tone

Proizvaja bogato rdečo kri, močne stanovitve živce, življenja polne moške in ženske.

Če ste slabega zdravja in pri slabi moči, če se vam zdi, da ste morda v vašem telesu morda, če ste se že navezali na Nuga-Tone, in izpraznili boste, kako hitro se boste počutili drugače. Devet desetih človeških bolezni, kot so: anemija, revmatične bolezni, glavoboli, nevralgija, migrena, slabši tek, nepretrgani vetrovi in kolcanje, zaprtje, pomanjkanje energije, pomanjkanje živčnosti, neznanost, neznanost, težnja za pomikanjem živčne moči, redke evodencije krvi in druge krvne cirkulacije.

Vse to, vsako delovanje telesa je odvisno od živčne sile in svoje življenjske in delovne. Živčni moč je posredni stvar za življenje, zdravje, lepoto, utrujenost, arca in krvno cirkulacijo. Nuga-Tone je najbolj uspešno zdravilo za nevrose in fizično izolacijo. Zato? Ker vsebuje le eno samo zdravilo, ki vnaša zdravje in življenje v vsa človeška telesa. Nuga-Tone daje čudoviti tok, ki ga prebava, stanovitve živce ter zdravje okolišnice. Nuga-Tone obogatuje kri, uravnava krvno cirkulacijo ter prične faranje zdravje na lice in jasnost v očeh. Gradi močnega in postavne moči, zdravje in življenjske ženske. Nuga-Tone ne vsebuje omamljivih sredstev, ne zdravil, katerih se človek navadi. Zavrt je v pripravi zdravil. Pridite k nam, ugodna cena, ugodna za jemanje. Poskusite ga. Priporočili so ga vsi vaši prijatelji.

Nuga-Tone je ena Nuga-Tone je ena (\$1.00) dolar za steklenico. Vse steklenice vsebuje devetdeset (90) tablet, polno mesečno zdravljenje. Vi lahko kupite šest steklenic, šestdeset dolarjev za pet (\$5.00) dolarjev. Jemajte Nuga-Tone devet (90) dni. Čudovite zdravilne in uspešne, vsa zdravila, zaneseno s škatlo in mi vam bomo takoj vrnil denar. Vidite, da ne morete izgubiti ali spali. — Vi ste zanesljivi. Nuga-Tone je na prodaj pri vseh dobrih lekarnah po enaki ceni in enaki garanciji.

KO NAROČATE, SA POSLUŽITE TEGA KUPONA.

NATIONAL LABORATORY, S. 23, 537 So. Dearborn St., Chicago, Ill.

Gospodje — Prosim, dobite priloženo, na kar mi pošljite, steklenice Nuga-Tone.

Ime

Čisto in hitro ali R. P. D.

Mesto

Država

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

SREČA.

Spisar Ksaver Meško.

(Dalje prih.)

Glasno je zapel, ko se je zagugal mimo zevajoče globeli in se pognal s silo naprej. Prsi so se mu dvigale naglo in visoko, ves poten je bil, tako težavna in utrudljiva je bila hoja po snegu.

Proti slemenu je bil napor še hujši, nevarnosti še večje in čišče. Pretehtati je moral vsak korak, natanko preizkusiti vsak oplast snega, bo li držala ali ne. Če se odkruši, zdrkne z njo vred v zevajočo globel.

Poldne je zazvonilo v globelini ogromnega nemega morja, ko je lezel proti srhuncu. "Angel Gospodov..."

Postal je, se odkril, molil. Stal je nagnjen naprej, sklonjen globoko k poševni snežni odeji. "Jezus, Marija in Jožef, stojte nam na strani zdaj in ob naši smrti uri. Amen."

Se nekaj napornih, nevarnih korakov — in hropeč se je povzpela pod pečino na skrajnem gorskem vršiču.

"Hvala večnemu Bogu!"

Pot mu je lil po licih v debelih sragah, roke so se mu tresle, tresle so se mu noge, nevarno mu že omahovale.

S palico in z rokami je odgrebel nekoliko snega s pečine, da se je prikazala temnordeča kasta lisa.

Sedel je nanjo, zgrudil se nanjo.

"Hvala večnemu Bogu!" Daleč ne bi več mogel.

Iz globokine srca se mu je izvil vzdih hvalečnosti in olajšave. Da je le gori! Ta hip je pozabil celo na srečo, ki jo je prišel iskati. Le da si odpocije, so mu želele vse misli, mu je hrepenelo vse napeto, izmučeno telo.

Naslonil se je z vročim hrbtom ob mrzlo skalo, zastrel na pot, ki jo je prehodil, zastrmel dolj v globokino. Polagoma, utrujene ptice, so mu plule misli v globokino, v domače kraje, v rojstno vas. Frfotale so skozi prazno nekončnost med vrhom gore in med selom v globokini in so govorile in vpraševale:

"Dolgo pot sem prehodil in težavno. Daleč je dom, daleč žena in otroci... Kaj pač delajo? Ali me čakajo, in so v skrbeh?"

Čez čas je začutil pekočo željo. Odlučil je kepo snega in jo potisnil v razgreta, izsušena usta. Zasklelo, zatrgalo ga je v zobeh. A vendar sta mu dela hlad in požirek vode dobro. Zdaj se je oglašil tudi glad. Nato je vzel iz žepa ostalo skorjo kruha. Grozel in žvečil

jo je polagoma, kakor utrujen, zaspan otrok.

Nenadoma se je vmes domislil: "Glej, pred svetim obhajilom bi bil davi skoraj jedel. Kaj takega pa se mi še ni pripetilo. Kam sem le mislil? Hvala Bogu, da sem se še o pravem času spomnil."

Nasmehnil se je, utrujeno, a vendar srečno.

Čutil se je zelo upehanega. In tako čudno mu je bilo: zdaj vroče, hip nato mraz. V nekaki omotici, težki srčni tesnobi se je oziral naokoli in gori na nebo. Glej, kako žene tam od daljnega severa nebeski pastir svoje ovce in jagnjeta na pašo na zelenomodro polje. Polagoma se pasejo po širni dobri, višje gredo in višje, več in več jih je, čim dalje se pomikajo. Sonce, njih lepi pastir, še komaj kuka izmed njih dolj na svet.

Povzli je kruh, raztopil v ustih še kepo snega, vodo nekoliko segrel v dštih in jo popil.

A po tem navideznem okrepilu se ga je lobila še hujša utrujenost in zaspanost. Oči so mu postajale dremotne, veke težke kakor svinec. Le napol, nejasno in zabrisano so mu še videle nebesko planino, ovce in pastirja. Še enkrat, s hrudnim a vendar hrepenečim pogledom, se je ozril dolj proti domu:

"Malo potrpite, moji dragi, kmalu pridem. Zaradi vas sem šel na goro, da najem srečo in vam ne bo treba več stradati. Malo počakajte... saj pridem..."

Glava se mu je povesila na prsi; sredi misli je zadremal.

Ni ga še dolgo zibal spanec v mehki svoji zibelki, kar zagleda v sanjah čudno prikazen: velik črn piščalič z velikanskimi peruti skozi mirno, speče ozračje, bliže in bliže.

Krojač se je prestrašil, da je komaj zaječal. "Ali prihajaš še enkrat? A kaj hočeš od mene?" "Srečo ti prinášam." "Kaj ti prinašam?" "Krojač se je prestrašil, da je komaj zaječal. "Ali prihajaš še enkrat? A kaj hočeš od mene?" "Srečo ti prinášam."

Obraz neznančev se je skremžil, kakor bi se hotel prijazno nasmejljati. Tudi govoril je siadkeje nego prvi pot; a navzlic temu je bil njegov glas, kakor bi bobneli plazovi čez pečine v vratoletne globokine.

"Kakšno?"

"Čuj in poglej: takšno."

Pod plaščem neznančevim, — mračnim kakor viharna polnoč, je zažvenketalo.

"Glas, kakor od tolarjev," — se je zavzel krojač.

Ze je izvil tujez iz ogromnih gub plašča veliko, težko vrečo.

"Glej, prijatelji, sami cekini so v vreči. Ali jih hočeš?"

Krojač je zavzdihnil iz globokine srca.

"Ko bi jih imel vsaj eno pest! Ne, deset. Ne, ne, le dva, enega. Da bi se otroci vsaj enkrat do sitga najedli!"

"Dam ti jih."

"Daj! Dobro delo storiš!"

Krojač je iztegnil roko. Niti utrujenosti ni čutil v njej, tako ga je pomladilo in okrepilo toplo upanje.

A izkušnjavec je odmaknil vrečo.

"Dar za dar, prijatelj. Daj mi dušo za nje. Zapiši mi jo s toplo svojo krvjo."

"Dušo? — Kdo si božji? — O, zdaj te spoznavam, satan. Nikoli! Nikoli! — Odstopi! — O Marija, Mati božja, pomagaj mi ti v tej pretežki uri!"

Strašen krik je jeknil čez pogorje. Zabliskalo se je pred krojačem, da ga je zabolelo v očeh. Le napol je videl, kako je besni izkušnjavec razčesnil vrečo od vrha do tal. Slišal je, kako so cekini zažvenketali ob skalo, ob strjeni sneg, kako so se kotilili dolj po snegu, kako so udarjali ob čeri in klečeti. Še iz meglenega morja dolj so zvonili, zvonili tako sladko in vabeče, da mu je drhtelo srce.

A vendar je bil srčno vesel, da se jih ni polakomil, da ni prodal duše za nje.

Nasmehnil se je v sanjah; go tak greh!... In kaj tudi, če

jaz ne bi več stradal, a žena in otroci bi! Ne, moj Bog in moj Jezus, obvaruj me take izkušnje."

Kakor bi kolebnil velikanski, na smrt zadet orel iz nebesne visokine v globokino, tako jadrno, s takim šumom se je pogreznila ob tej molitvi prikazen v meglovje in v prepade.

"Kod pa je bil?" — se je začuden vprašal krojač v sanjah, ves plah in nemiren. Odgovor ni bilo od nikoder.

Dremal je dalje. A v glavi mu je kovalo in šumelo, kakor da gorski potok ne bobni več spodaj v globeli, ampak buči skozi njegovo glavo. In vsaka misel je, kakor da padajo visoki, boleči slapi skozi glavo dolj v srce.

"Kdo je bil?" — se je začuden vprašal krojač v sanjah, ves plah in ves nemiren. Odgovor ni bilo od nikoder.

Dremal je dalje. A v glavi mu je kovalo in šumelo, kakor da gorski potok ne bobni več spodaj v globeli, ampak buči skozi njegovo glavo. In vsaka misel je, kakor da padajo visoki, boleči slapi skozi glavo dolj v srce.

Hotel se je prijeti za vročo čelo; a roka mu je omahnila, padla mu brez moči na koleno.

Nenadoma se mu je zadelo, da je potegnil od severne strani rezek veter. Sunkoma, s silo je privzdignil v sanjah nekoliko glavo, jo okrenil na ono stran, da pogleda, kaj se godi tam. Zakaj srce čuti, da to ni navaden krivec. In glej, res, čez neskončno prazno plan plača spet ista prikazen. Kakor preprostrane, čudovito gibčne peruti plahetaj konci plašča in prhutajo nad belimi meglenimi valovi, ki se dvigajo in pogrezajo pod koraki prihajajočega, kakor bi jih zibal silen pišč.

Krojač se je prestrašil, da je komaj zaječal.

"Ali prihajaš še enkrat? A kaj hočeš od mene?"

"Srečo ti prinášam."

Obraz neznančev se je skremžil, kakor bi se hotel prijazno nasmejljati. Tudi govoril je siadkeje nego prvi pot; a navzlic temu je bil njegov glas, kakor bi bobneli plazovi čez pečine v vratoletne globokine.

"Kakšno?"

"Čuj in poglej: takšno."

Pod plaščem neznančevim, — mračnim kakor viharna polnoč, je zažvenketalo.

"Glas, kakor od tolarjev," — se je zavzel krojač.

Ze je izvil tujez iz ogromnih gub plašča veliko, težko vrečo.

"Glej, prijatelji, sami cekini so v vreči. Ali jih hočeš?"

Krojač je zavzdihnil iz globokine srca.

"Ko bi jih imel vsaj eno pest! Ne, deset. Ne, ne, le dva, enega. Da bi se otroci vsaj enkrat do sitga najedli!"

"Dam ti jih."

"Daj! Dobro delo storiš!"

Krojač je iztegnil roko. Niti utrujenosti ni čutil v njej, tako ga je pomladilo in okrepilo toplo upanje.

A izkušnjavec je odmaknil vrečo.

"Dar za dar, prijatelj. Daj mi dušo za nje. Zapiši mi jo s toplo svojo krvjo."

"Dušo? — Kdo si božji? — O, zdaj te spoznavam, satan. Nikoli! Nikoli! — Odstopi! — O Marija, Mati božja, pomagaj mi ti v tej pretežki uri!"

Strašen krik je jeknil čez pogorje. Zabliskalo se je pred krojačem, da ga je zabolelo v očeh. Le napol je videl, kako je besni izkušnjavec razčesnil vrečo od vrha do tal. Slišal je, kako so cekini zažvenketali ob skalo, ob strjeni sneg, kako so se kotilili dolj po snegu, kako so udarjali ob čeri in klečeti. Še iz meglenega morja dolj so zvonili, zvonili tako sladko in vabeče, da mu je drhtelo srce.

A vendar je bil srčno vesel, da se jih ni polakomil, da ni prodal duše za nje.

Nasmehnil se je v sanjah; go tak greh!... In kaj tudi, če

bolno glavo. A pred očmi se mu je venomer svetlo bliskalo kakor od zlatov, pregibajočih se v jasni luči, žvenkljalo, vabeče zvonilo.

"Ne, ne, duše pa ne prodam! O Marija..."

Iz doline je zavel v močnih, naglih sunkih oster veter. Uprl se je v gosto meglo, ki je vrela v ogromnem kotlu od gore do gore in jo je trgal in česal, da so posamezni kosi poletavali po ozračju kakor lahka gosja peresa, ki jih je dobil vrtinec v svoji roki in se neusmiljeno poigrava z njimi.

Na nebu je v daljavi, tam daleč na obzorju, hitela še tu tam zaostala ovčica za tovarišicami, ki jih je lepi zlatolasi pastir že odgnal k nočnemu počitku.

Sicer je bilo vse nebo prazno in prazniško pokojno. Angelji boži so že polagoma prizigali na njem luči, da svetijo v hladni prazniški noči. Privijali so jih počasi in previdno, da so gorele jasneje in jasneje. Svetile so svečano in mirno, le zdajzadaj je ta, ona zadrhtela; nenadoma je veter eno prevrgel, kakor blisk je žvignila v neizmerno globokino, a je že med potjo ugasnila.

Tedaj je zdramilo bučno šumenje, kakor bi valovilo in bobnelo ob njem neizmerno, od najhujšega viharja razbičano vodovje, še enkrat umirajoče krojačeve misli. Bolj čutil nego videl je, da izkušnjavec spet prihaja. A bil je že tako slaboten, tako že vse otrpel od mraza, da mu niti v lice in v nemir-

ne žgoče oči ni mogel več pogledati. Mu tudi ni bilo mnogo za tujca, mislil je edino le na grozno željo, ki ga muči, kakor bi mu gorelo v telesu.

"Ko bi hnel le požirek vode! Pa bi bil spet čil in krepak!" je pomisljal v sanjah. A ni mogel več dvigniti roke, da bi si dejal kepo snega v usta.

Ze je bil mračni tujec pri njem.

"Prijatelj!" — mu je pošepetal na uho, a ta šepet je bil kakor tobnenje hudournika v globeli ob velikih jesenskih nalivih — "prijatelj, tukaj, glej, čutaro. Nagni!"

Tik k ustom mu je pomolil obsežno, trebušno čutaro.

Sladek vonj je kipek iz nje, ki je krojača v hipu čudovito ude novih moči.

"Daj! Umiram od žeje."

Dvignil je roko, hlastno segel po čutari. A istotako naglo jo je spet povesil.

"Če le ni kake zvijače in pasti pri tvoji dobroti! Ali zahtevaš tudi zdaj plačilo?"

"Kakšna zvijača, dvomljivec ti neaupni! Samo dobroto ti ponujam. Čudodelna pijača je tu notri; en požirek, in — vse pozabiš."

"Kako?" — se je ustrašil krojač in še bolj odtegnil roko.

"Vse pozabiš, praviš?"

"Vse. Karkoli je kdaj bilo, za te bo vse izbrisano za veke."

"Vse izbrisano?" — je zajel krojač kakor v smrtni sili.

— "Izbrisani tudi žena in otroci in spomin nanje?"

(Dalje jutri.)

Bolni Slovenski možje in ženske
PRIDITE K MENI ŠE DANES!

Ne bodite bolni. Ako ste že dolgo časa boleli, tudi ako ste ravnokar pričeli htrati, in niste dobili nič ke olajšave, pridite k meni. Pustite, da vas temeljito preiščem in vam odkrito povem, kaj mi je mogoče riti za vas. Gotovo ne boste razočarani.

Jaz sem uspešno zdravil.

Nervozno oslabelost, nervozno neprebavo, črevesne bolezni, nervozno onemoglost, bolečine v hrbtu in izpahke po obrazu.

Ali trpite radi

Krvnih neredov, kožnih bolezni, ledvičnih nadlog, želodčnih neredov, revmatizma, srčne napake?

Uradne ure: od 9. ure zjutraj do 8. zvečer. Ob nedeljah od 10. dopoldne do 2. popoldne.

Dr. KENEALY

647 Euclid Ave., Drugo Nadstropje, Cleveland, Ohio.

Foleg Bond's trgovino z oblekami

REPUBLIC BLDG.

Foleg STAR Gledališča

PRIJAZNO NAZNANILO

Cenjenemu občinstvu naznanjam, da sem prevzel dobropoznavno trgovino confectionery, cigars, tobak in sladoled ter mehke pijače. Trgovino sem kupil od Mr. John J. Smrekar na 1401 E. 55th St.

Cenjenemu občinstvu in društvam se priporočam za razna naročila kot za razne prireditve in piknike; vedno sem vam na razpolago za postrežbo s sladoledom in dobrimi cigarami po isti ceni, kot jaz prejemanam.

Za obila naročila se vam že vnaprej zahvaljujem. Za točno postrežbo vam jamči

FRANK GORENC,
CONFECTIONERY

1401 E. 55TH ST.

Tel. Rosedale 3979—J

HITRA POMOČ

Oslabljeni valod pretežkega dela, izdelanost, okoreli sklepi in mišice, slaboten hrbet, pretegujeenje izpahnenje, temu je lahko hitro od pomoči s takojšnjo uporabo

PAIN-EXPELLERJA

"Prijatelja v potrebi"

Družina, ki so enkrat spoznale njegovo zdravilno moč, ne bodo več brez njega. Samo en Pain-Expeller je, in v vaše varstvo jo opremiljen z našo trgovsko znamko

SIDROM

Če nima zavojček te trgovske znamke, ni pristen in ga zavrnite. 35 in 70 centov v vsaki lekarni ali pa pri

F. A. RICHTER & CO.,

LOKALNE NOVICE

— Slovensko dramatično društvo "IVAN CANKAR" ima za sezono 1920—21 sledeči program:

September: "IZMAJLOV", — drama v štirih dejanjih. Anton Askere.

Oktober: "GAUDEAMUS", — komedija v štirih dejanjih.

November: "KRALJ NA BETAJNOVI", — drama v štirih dejanjih. Ivan Cankar.

December: "GRČA" igrokaz v treh dejanjih. Rihard Svoboda.

Januar: "KOVARSTVO IN LJUBEZEN", Založila iz francosčine v petih dejanjih.

Februar: "GOSPA IZ PARIZ", veseloigra v treh dejanjih. Iz francosčine.

Marec: "IZBIRALKA", šaloigra v treh dejanjih. Iz rusčine.

April: "SKOLJKA", drama v treh dejanjih. Dr. Alojzij Kraigher.

Predstave se vrše vsako četrto nedeljo v Birkovi dvorani sedaj Božjeglav in Lovšin.

John Černko iz 660, vzhodna 152. cesta, je slišal v ponedeljek jutraj klice njegove žene, ki je še ležala v sosednji sobi. Pohitel je tja, našel ženo v sobi, pod mizo pa je bil — tat, ki je hotel okraštati hišo, toda mu je žena Černkova zmedla štrono.

— "Peljite me v Luna park", je dejal neki tujec vozniku najemnih avtomobilov. Sofer ga je peljal proti Luna parku, toda že na Ingersoll cesti ga je tujec poklical, držeč v roki samokres. Sofer Ernest Sideway je videl v kakšnem položaju je, se je udal želji nasilnega tujca, ki mu izpraznil žep, v katerem je bilo \$25.

— Policijski čuvaj John A. Zaletal na 26. vzhodni cesti — taval moškega, ki je grešil cestni postavi. Ta tujec je enčas povpraševal, kar bi britve ter obrezal čaja na roki. Zaletal ga je aretirjal.

— Nick Vucetič, kateri je bil v četrtek zvečer aretirjan, je bil dan pod varščino \$5000, ker je razbil mandolino na glavi njegove žene, jo ranil z nožem in pretepal. Da pa je njegova varščina tako visoka je vzrok tudi to, ker je ranil z nožem tudi policaj, ki je prihitel na pomoč njegovi ženi, kakor smo zadnjič poročali.

— Letos najbrže nimamo toliko psov v Clevelandu, kolikor smo jih imeli v letu 1919, ko se je prodalo 19.000 pasjih dovoljen. Letos so zopet poslali konjedera, da išče izgubljene pse brez pasjih dovoljen, in prišli so do zaključka, da imamo le okoli 11.500 psov. Kje pa so ostali?

— Zadnja poročila pravijo, da se je razbilo v Clevelandu zadnje nedeljo sedem avtomobilov.

— Jako važna seja Waterloo Club-a se vrši v sredo zvečer, 28. julija ob pol osmi uri zvečer v Jos. Kunčičevi dvorani. Člani se pozivljajo, da se gotovo udeležijo te seje.

PETNAJST RANJENIH V PARIZU.

Pariz, 26. julija. — Poročila, katera je prinesel list Matin, pravijo, da je bilo pri demonstracijah v Treves petnajst oseb ranjenih, ko so se vršile demonstracije proti previsokim cenam. Več prodajalen je bilo napadenih in oplenjenih. — Policija je aretirala več oseb, na kar so francoske čete zavzela mesta in "peljale kopetni mir in red."

Neki Ribčan je plačal petnajst dolarjev, da se je peljal petnajst minut z zrakoplovom. Če bi bilo 1500 Ribčanov ta ločba, ki se tiče gotovih oseb, o ko radovednih, darenjivih in korajžnih, pa bi v Ribnici imeli že svoj zrakoplov.

"BRASS CHECK"

Studija ameriškega žurnalizma.

Spisal Upton Sinclair.

Se ni dolgo odkar je izšla ta knjiga, katero bo vsak rad pregledal in potem posodil sosedu. Knjiga pomenja obtožbo in izpostavljenje ameriškega časopisja. Postavljena je na trdno podlago činov in skušenj, katere je pisatelj sam videl in doživel in nam predstavlja slučaj za slučajem, kot so se dogodili in jim ne primeša nobene stvari, ki bi jo ljudje ne mogli spoznati za kaj drugega kot resnico. Knjiga se ne tiče nobenega določenega teritorija, ampak podaja pogled v časopisje sploh. Vsak, kdor ima opraviti s kakim časopisom, bo rekel, da so v njej stvari, ki se tičejo njegovega, da jih je sam videl, doživel in občutil.

S Sinclairjevimi zaključki se nam ni treba strinjati. On je socijalist in vidi vsako zadevo s socijalističnega stališča. Zlo na zemlji on oboja v luči razrednega boja. On ne dovoli, da bi se prikazala kaka človeška slabost ali dobra stran človeštva v njegovi knjigi. Včas je brez humorja. "Jokave Hearstove sestre" ga niso izničile nič. Še vedno jim veruje. Vsi tedi te je njegova knjiga tako popolna. Mr. Sinclair je rad videl, da ga je kdo bičal in ker se ni imel zadosti, je prišel nazaj da so mu dali še več. Sinclair odseva iz cele knjige kot nekaj "bel up" časnikarstva in pravi tudi, da je, v zadnjih delih knjige, poklical je celo časnikarstvo Amerike na odziv. Ali ga more ameriško časopisje ignorirati?

Marsikateri časopis ga "bode". To so tisti, kateri se Sinclairja boje. Kar se časopisov tiče, se ljudje, ki jih opravljajo, vodijo in izdajajo, menjajo pogostokrat. Tisti, ki so na vodilu danes, se bodo težko spominjali, kaj se je dogodilo pred petimi ali desetimi leti. Kdo ve, kdo je bil oni, ki je ukazal, da se ta članek mora napisati v vsem drugem tonu, kot ga je pa reporter mislil napisati, ali pa vsaj moral ublažiti, tako da ni bila kaka velika oseba v javnosti razžaljena. Včas se take reči more izgovoriti. Če jih kdo pritira do tega, tedaj se že vedo na kak način izgovoriti, tako da se ne zamerijo. V marsikakem slučaju bodo ljudje začeli dvomiti, če je časopis res tako mislil pisati. Mnogo jih je, ki so vredni tega dvoma. Še več jih je, katerim bi Sinclair rad dal "zdrav certifikat", ki ga pa ne zaslužijo, posebno radi tega ne, ker vsak ve, kam pes taci moli. Vendar je pa v Sinclairjevih knjigi ena stvar, katere noben ne more prezreti, in to je njegova obtožba zoper Associated Press.

Associated Press je skrajno standardizirana ustanova. Mr. Melville El. Stone je bil njen upravitelj petindvajset let nazaj in jo še vedno upravlja. Mr. Frederick Roy Martin je njen pomožni upravitelj zadnjih deset let, vključno dobo, o kateri govori Sinclair. Pri zadnji letni konferenci, katera se je vršila v New Yorku, se je Frank B. Noyes kregal nad Associated Press kritiki, češ, da jo obtožujejo gotovi elementi, da on zakriva stvari, katere so se vršile, ali pa jih je dala na dan tako, da so dobile popolnoma drugo lice, ko so videle sonce. Posebno Associated Press ne sme ignorirati Sinclairjeve obtožbe in je torej njena dolžnost, da odgovori Sinclairju piko za piko in mu vrne nemilo za nedrago — če mu more.

Kar se tiče resnice, bi moral Sinclair popraviti eno stvar, ki jo je zagrešil, in ta je, da je v vsakem časnikarskem uradu do če bi bilo 1500 Ribčanov ta ločba, ki se tiče gotovih oseb, o ko radovednih, darenjivih in korajžnih, pa bi v Ribnici imeli že svoj zrakoplov.

Morda ima kak časopis tako

zvano "belo" in "črno" listo, toda večina je nima. Gotovo pa je, da se dobe med njimi posamezniki, ki razumejo kako se dela, da se doseže cilje, ki so označeni od zgoraj, bodisi od stranke, kapitalizma ali pa socijalizma.

Da stvari "smrde" pri ameriškem časopisju, je gola resnica in lahko vidi vsak, kdor bere, kako se zakrije desni lice po polnoma ali se jo pa tako po barva, da je edino sposobna iti med pustne "mačkare". Vse se piše, samo tega ne, za kar bi se časnik res moral potegovati.

Vsi vemo, da je bilo med vojno časopisje raynotako razburkano kot ljudje sami. Vsi časopisi so še vedno pod vplivom propaganda, ki je videla začetek med vojsko. Kar se tiče časopisov med vojno, so pisali to, kar je ljudstvo samo mislilo. Vsi so bili po konci, toda ljudje so bili bolj razburjeni kot pa časopisi sami. Če bi hoteli reči, da morajo biti časniki bolj kot pa ljudje, da bi morali biti kot svetilniki v viharju in temni, bi s tem hoteli zanikovati življenje, kajti kakršni so ljudje sami, take imajo tudi časopise, ali dobre ali slabe in drugačnih tudi ne zaslužijo. Vsi časnikarji pa vidijo jasno, da se med ljudstvom širi bolj in bolj nevera v časnike. Marsikdo jim ni več ne verjame. Ne bo več dolgo, ko bodo stali časniki pred fakti, da morajo ali poročati resnico in to nepristransko, ali pa bodo nehali eksistirati. Sinclair ima popolnoma prav, če pravi, da bo časopis, ki prinaša stvarjale resnice, najbolj uspešen pri ljudeh. Za enkrat s takimi upi še ni nič, ker so veliki časopisi pod kontrolo interesov, katerim je za posebne privilegije, bliža se pa že doba evolucije, ko bodo ljudje bolj seznanjeni s temeljnimi nauki gospodarstva in sociologie in takrat bodo časopisi morali hoditi novo pot, ki jo jim bo zarisalo človeštvo samo.

AMERICAN YUGOSLAV RELIEF PRENEHA NABIRATI PRISPEVKE.

American Yugoslav Relief, 522 Fifth Avenue, New York City, sporoča:

Na seji eksekutivnega odbora American Yugoslav Reliefa dne 22. junija 1920 so bile sprejete sledeče resolucije:

- 1.) Da se ne bodo nabirali nadaljnji prispevki za nujno pomožno akcijo, in to v očiščeno dejstva, da bo American Relief Administration, European Children's Fund, na katero smo se dosedaj zanašali, prenehala kmalu svoje delovanje v Jugoslaviji.
- 2.) Da bo naša organizacija za sedaj še nadalje obstajala, ali poglavito kakor sredstvo za polizvedovanje in preskrbovanje koristnih informacij o Jugoslaviji.
- 3.) Ako bomo dobivali kak prostovoljen in neizprošen prispevek, katerega po mnenju te organizacije ni mogoče izročiti American Relief Administraciji za uporabo v Jugoslaviji, se isti sprejme od naše organizacije le pod pogojem, da ga vporabimo po naši najboljši sodbi in da obvestimo potem darovalca, kako smo ga vporabili.
- 4.) a obvestimo svoje glavne prispevatelje o bistvu teh resolucij in jim izrazimo svojo zahvalo za pomoč, ki so jo nam dali.

Vsi prispevki do 30. junija 1920 so znašali skupaj \$363,847.78, ki obenem z naraslimi obrestmi ostane za sedaj v blagajni.

Ponavljamo, da se ni niti najmanjši del blagodarnih prispevkov za relief vporabil za stroške organizacije; vsi ti stroški so bili pokriti s posebnimi prispevki, darovanimi izrecno za ta namen.

DROBIZ

Prebivalstvo Jugoslavije po narodnosti in veri. V kraljevini SHS prebiva okoli 11.110.000 Jugoslovancev (85.2 proc.), 570.000 Nemcev (4.4 proc.), večinoma v Vojvodini, 430.000 Madžarov (3.3 proc.), 570 Albancev in Turkov (4.4 proc.), 208.800 Rumunov in Kucovlahov (1.6 proc.) in 143.000 cigancev in Italijanov. Po veri se razdeli prebivalstvo: na 6.100.000 pravoslavne (47.4 proc.), 5.200.000 katoličane (40.0 proc.), 1.400.000 mohame-000'092 ur (1,300 II) asoup židov (2 proc.).

Jugoslovanska mesta. Poljedelske države nimajo tako velikih mest kakor industrijalne kih mest kakor industrijalne. Zato tudi ni v Jugoslaviji milijonskih mest. V naslednjem naštevamo jugoslovanska največja mesta, pri katerih prilažemo tudi število prebivalstva kakor se danes čeni. Največje mesto je Beograd, ki bo štel v kratkem 150.000 prebivalcev (toliko kakor Gradec), potem je Zagreb (okoli 120.000) in nato Subotica v Vojvodini nad 100.000. To so jugoslovanska vele mesta. Ostala so manjša in ne presegajo njih prebivalstvo stotisoč. Za Subotico je največje mesto Ljubljana (okoli 80.000), potem Sarajevo (okoli 65.000), dalje Bitolj v Macedoniji (60.000 je štel pred vojno, sedaj je razvalina) Reka (okoli 50.000), Maribor s predmestji (okoli 50.000), Skopje ob Vardaru (okoli 42.000), Novi Sad v Vojvodini (35.000), Osijek (okoli 35.000), Plevlje (31.000), Sombor v Bački (30.000), Split v almaciji (30.000), Senta v Banatu (30.000), Vršac v Banatu (27.000), Veliki Bečkerek v Banatu (26.000), Velika Kikinda v Banatu (27.000), Niš v Srbiji (25.000), Prilep v Macedoniji (22.000), Prizren v Stari Srbiji (21.000), Pančevo v Banatu (20.000). Vsa ostala mesta imajo pod 20.000 prebivalcev. Omenjamo le: Zemun (18.000), Kragujevac (18.000), Karlovac (16.000), Mostar (16.000), Veles v Macedoniji (16.000), Celje s predmestji (15.000), Banjaluka (15.000), Dubrovnik (15.000), Trbovlje (15.000).

Iz katerih pokrajin je nastala Jugoslavija. Jugoslavija je nastala iz Srbije, ki je merila 87.303 kv. km, in štela 4.490.000 prebivalcev, iz Črne gore, ki je merila 14.180 kv. km in imela 435 tisoč prebivalcev, iz Bosne in Hercegovine, ki sta merili 51.200 kv. km in šteli 1.900.000 prebivalcev, iz Hrvatske in Slavonije, ki sta merili 42.451 kv. km in šteli 2.621.000 prebivalcev, iz Reke, ki ima 50 tisoč prebivalcev, iz Vojvodine (deli Baranje, Bačke, Banata), ki meri okoli 20.000 kv. km in ima okoli 783 kv. km in ima okoli 100.000 prebivalcev, iz Prekmurja, ki meri okoli 1000 kv. km in ima okoli 97.000 prebivalcev, iz Slovenije, ki meri okoli 19.700 kv. km, in ima okoli 1.150.000 prebivalcev (od Slovenije imajo zasedenega Lahi okoli 3500 kv. km, s 170.000 prebivalci), iz Dalmacije, ki meri 12.831 kv. km, in ima 650.000 prebivalcev (od tega je ves severni del zaseden od Lahov), in iz ozemlja, ki ga je morala odstopiti Bugarija (Strumica) in ki meri okoli 23000 kv. km in ima okoli 90.000 prebivalcev. V celem ima tedaj naša država okoli 251.000 kvadratnih kilometrov površine in okoli 13 milijonov prebivalcev.

Pijančevanje je največji vzrok ljudskih bolezni in ubošva. Po zadnji statistiki se je spilo na Kranjskem v enem letu 5 milijonov in 500.000 l žganja, 13.000.000 piva in 15.200.000 litrov vina. Za to množino alkoholičnih pijač se je iz-

ČITAJTE!

D. Stakich & J. Krall
MI PRODAJAMO
hiše lote in farme
ISTOTAKO ZAMENJAMO
FARME ZA POSESTVA
V MESTU.
Poštena postrežba.
15813 WATERLOO RD.

dalo blizu 40. milijonov kron. Slovenci izdajo za opojne pijače vsako leto blizu 100 milijonov kron, a zemljiškega davka plačajo na leto kake 3 milijone kron. V bivši Avstriji se je izdalo za opojne pijače vsako leta 2500 milijonov kron. To je več, kakor je leta 1913. izdala Avstrija za vse uradnike in za vso vojsko na suhem in na morju.

Brihten pastor. Angleški listi prinašajo dogodbe, kakšnega sredstva se je poslužil neki pastor na deželi, da je dosejel izboljšanje plače. Nedavno je po končani pridigi pokazal občinstvu posodo, v kateri se je nahajalo 48 jajc, in dejal: Toliko jajc je dobil moj pokojni predhodnik pred 75 leti za en šiling. Nato je pokazal drugo posodo s 24 jajci in rekel: Toliko jajc je dobil njegov naslednik za en šiling. Končno je izvel iz žepa malo škatljico z dvema jajcema, rekoč: A jaz dobim danes toliko jajc za en šiling. — Baje so mu takoj nato povišali plačo.

Mnogoženstvo v Perziji pomeni. V višjih krogih ga skoraj ni več. Tudi na kmete nima več nekdane privlačne sile. Odlični Perz je pravil, da so velikanski stroški, ki jih povzroča mnogoženstvo, vzrok tega socialnega pojava. Poleg tega — kar je neki najhujše — so zapadni nazori, nabrani največ iz romanov, zbudili v perzijskih ženah ljubosumnost in mnogoženstvo je postalo s tem mučno za može.

\$175.000 za roman. Po poročilu "New York Tribune" je bilo nedavno izplačano za dovoljenje naprave filma po romanu "Way down East" ameriškemu pisatelju Williamu Bradyju 175.000 dolarjev. Firski režiser D. W. Griffith, ki je za to velikansko svoto dobil pravico napraviti film po omenjenem romanu, je plačal nekdaš prej 150.000 dolarjev za drugi ameriški roman pod naslovom "Romana". Ameriškanski pisatelji pisatelji so pač srečni in zavdanja vredni.

V Rusiji brijejo zastoj. Moskovska sovjetska vlada je izdala naredbo, po kateri dobi vsak državljani sovjetske Rusije legitimacijo za brezplačno britje in striženje las.

Petrograd — Leningrad. Po vesteh iz Stockholma se je na čast Ljeningrove 50-letnice imenoval Petrograd — Leningrad.

Novi Lurd. Iz Pistoje v Italiji se poroča: Nedavno se je razširila tukaj govorica, da se je nekim kmetiskim dekletom iz vasi Casalgudi prikazala Marija. Glas o tem čudežu je vznemiril vse prebivalstvo v okrožju. Tisoči in tisoči ljudi romajo sedaj na dotični kraj, molijo in se postijo. Mnogi izmed romarjev trdijo, da so tu di oni videli mater božjo. Duhovščina po naredbi Rima še ni preiskala, kaj tiči za tem čudežem, najbrže seveda sleparija, kot navadno.

Kje imajo ženske najlepše roke. Neka ruska narodoslovka je napisala razpravo o lepoti rok nežnega spola pri raznih narodih. Prihaja do zaključka, da imajo Kitajke najlepše roke. Za njimi pa poljske židovke. Prsti so ozki, mehka je roka kakor baržun, oblika fina. Grde roke imajo Angležinke in Nemke. Prav lepe roke imajo Španjolke in s svojimi kretnjami jim umejo dati nepopisno dražest.

MALI OGLASI

OGLEJTE SI TE HIŠI TAKOJ.

Naprodaj sta dve hiši na zapadni strani mesta, obdani od krasne okolice. Ena hiša je zidana, za dve družini, v drugi se nahaja 13 sob za 4 družine. Vse v najboljšem stanju. Zglasite se na 3421 W. 97th St. Vzemite Lorain ali Clark ave. karo.

ZGUBLJENA JE bila bančna knjžica pod imenom LOUIS PIRNAT in sicer iz Garfield Banke na 79. cesti. Knjžica je bila zgubljena v soboto popoldne na vogalu St. Clair in 79. cesti. Kdor rojakov jo je našel, je prošnja, da isto odda v uradu Enakopravnost. (175-76-77)

POZOR!

Vsi prodajalci listkov za zemljišče, v korist Slov. Del. Doma ste prošnja, da vrnete prodane listke tajniku v najkrajšem času, da bo mogoče urediti vse potrebno za zbiranje.

ANDREJ ZUPANC,
385 E. 162nd Str.

POZOR!

Člane Waterloo Club se tem potom pozivljajo, da se gotovo udeležijo seje, katera se vrši v sredo zvečer 28. julija ob pol osmih zvečer v Jos. Kunčičevi dvorani.

ODBOR.

Dr. D. J. Smally

ZOBOZDRAVNIK

6204 St. Clair Ave.

Casu primeren zobozdravniški urad opremljen za vsakovrstno zobozdravniško delo.

BRIDGEWORK-PLATEWORK
naša specialiteta.

Ruvanje zob brez bolečin.

Čistimo zobe.

URADNE URE: Od 9 do 8:30

Ob nedeljah: 9 do 12.

Ob sredah popoldne zaprto.

TOILETTE

Spodaj podpisani izrekam na tem mestu najtoplejšo zahvalo zdravniku kiropraktike

ALBERT IVNIKU.

čigar urad je na

6408 ST. CLAIR AVENUE

ki je mojo čez 20 let trajajočo bolezen v dveh tednih tako korenito ozdravil, da ga morem vsakemu in vsaki čas najtopleje priporočati.

S pozdravom beležim

MIHAEL DRAGAN,

1381 East 47th St.

Ako hočete kaj kupiti, poslužite se oglaševanja v našem listu. Za par centov, ki jih poročite za oglaševanje se boste zadovoljili. Kupčija bo gotova in zanesljiva.

HIŠE NAPRODAJ.

Nove hiše v bližini slovenske tovarne Euclid Foundry, po 6 ali 10 sob, za dve družini. Vse moderno urejeno, kopališče, furnezi, elektrika. Cene tem hišam so od \$6,000 do \$8,500 gotovine je treba od \$1,000 do \$2,500.

Pocenji loti na Bliss Rd., — 55x200. Cena \$1,400.

DANIEL GARAPIC,
Tel. Wood 719 W.
Bliss Road, Euclid, O.

NOVA HIŠA s trgovino, grocerijo in mesnico, se prodaja skupaj ali pa samo trgovina. Več se poizve pri Karl Kotniku v našem uradu. (174-176)

POZOR!

Proda se lepo urejena trgovina z mehkim pijačami, sladšicami, cigarami i ntrmi biljardnimi mazami. Vse v najlepšem redu, na glavni ulici. Proda se radi odhoda v stari kraj. Za natančnosti se oglasite v našem uradu. Vprašajte za Karl Kotnika. (174-176)

SOBA ZA ENEGA ALI DVA FANT SE ODDA V NAJEM. — Poizve se na 1081 East 66th St. (176-178)

DRUŽINA BREZ OTROK išče stanovanje 2. ali 3. sob, bodisi v Clevelandu ali Collinwoodu. Ponudbe naj se oddajo na 15617 Holmes Ave. (176-178)

NAPRODAJ JE še v dobrem stanju Vim truck po zelo nizki ceni. Poizve se na 6302 Edna Ave. (176-77-78-79-80)

Tel. Central 3596 W

Gramofonske Plošče

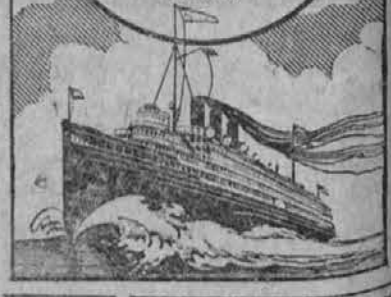
zahtevajte novi cenik
Velika zaloga ur in zlatnine.
Wm. Sitter
5805 ST. CLAIR AVENUE
Cleveland, O.

A Vacation Trip That Satisfies

THIS summertime will soon be here and with it the joys of a vacation trip. Where are you going? The Great Lakes is the means for particular and experienced travelers on business and pleasure trips. The D. & C. Line Steamers combine the qualities of speed, safety and comfort. The freedom of the decks, the cool refreshing lake breezes, D. & C. a Service Guarantee. Daily Service May 1st between Detroit and Buffalo. Leave 9:00 P. M. Arrive destination 9:00 A. M. Daily Service April 1st between Detroit and Cleveland. Leave 11:00 P. M. Arrive destination 6:15 A. M.

MACKINAC ISLAND Service June 14th to Sept. 14th. 3 trips per week. June 14th to July 1st. July 1st to Sept. 14th, 6 trips per week. Between Detroit and Buffalo Use Your Rail Tickets. Send 2c Stamp for Illustrated pamphlet and map of Great Lakes. Address: L. G. LEWIS, G. P. A., Detroit, Mich. DETROIT & CLEVELAND NAVIGATION CO. A. A. SCHULTZ, President and General Manager. J. T. MCINTOSH, Vice-President.

LIBERTY BOND IN VOJ NO VARČEVALNE ZNAMKE.

Prodajte sedaj. Mi plačamo v gotovini takoj. Simon, zanesljiv prekupčevalec, soba 216 Lennox Bldg., drugo nadstropje. Vzemite vzpejajo. Vogal deveta cesta in Euclid dave, nad Singer Sewing Machine Co. Odpri to do 6. ure zvečer.